

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3320/2021. (VII. 23.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Gyulai Törvényszék 14.Bf.21/2019/29. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Magyar György ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben kérte a Gyulai Törvényszék 14.Bf.21/2019/29. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. A Békési Járásbíróság mint elsőfokú bíróság a 2018. október 25-én meghozott 1.B.34/2018/26. számú ítéletével az indítványozót bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett szexuális erőszak bűntettében [Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 197. § (2) bekezdés] és gyermekpornográfia bűntettében [Btk. 204. § (1) bekezdés a) pont 2. fordulat]. Ezért 9 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre, 8 év közügyektől eltiltásra, és bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől végleges hatályú eltiltásra ítélte, amelynek keretében tizenhét évét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll. Rendelkezett a vádlott feltételes szabadságra bocsáthatóságának legkorábbi időpontjáról, az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, és az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.
- [3] 1.2. A terhelti és a védői fellebbezés alapján eljárva a Gyulai Törvényszék mint másodfokú bíróság a 14.Bf.21/2019/29. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy pontosította az indítványozó személyazonosító okmányának számát, és telefonos elérhetőségét rögzítette. Rendelkezett továbbá a másodfokú eljárásban felmerül bűnügyi költség viseléséről.
- [4] A másodfokú bíróság az eljárása során 2019. április 9. napján nyilvános ülést tartott, amelyen a tanács elnökeként dr. A. É. járt el. Az eljárás későbbi szakaszában a bíróság az ügyészi és védői bizonyítási indítványokra tekintettel szükségessé vált bizonyítás felvételére 2019. november 22. napján zárt tárgyalást tartott, amelyen a tanács elnökeként dr. Cs. M. É. járt el. A másodfokú határozat kihirdetésére 2019. december 6. napján került sor, ahol a tanács elnökeként szintén dr. Cs. M. É. járt el.
- [5] 2. Az indítványozó álláspontja szerint az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését és az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: EJE) 6. cikk 1. pontját.
- [6] 2.1. Az indítványozó álláspontja szerint az ügyében a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme részben a törvényes bíróhoz való jog sérelme folytán merül fel.

- [7] Az indítványozó érvelése szerint a Gyulai Törvényszék 2019. október 1. napján módosított ügyelosztási rendjének mellékletei határozzák meg a törvényszéken eljáró bírók által intézett és tárgyalta ügycsoportokat. Az ügyelosztási rend mellékletében dr. Cs. M. É. a törvényszékre beosztott bírók által intézett elsőfokú ügyek tekintetében van feljogosítva a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények tárgyalására. Az ügyelosztási rend B.3. számú mellékletében a fellebbviteli ügyek elbírálására beosztott és kirendelt bírók között dr. Cs. M. É. nem szerepel.
- [8] 2.2. Az indítványozó álláspontja szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét idézte elő a másodfokú eljárás indokolatlan, a bíróság inaktivitásában megmutatkozó elhúzódnása. A 2019. április 9-én megtartott nyilvános ülést követően ugyanis a másodfokú eljárásban érdemi eljárási cselekmény csak 2019. november 22-én történt. Ezáltal a másodfokú bíróság megsértette a 2/2017. (II. 10.) AB határozatban kifejtett alkotmányos követelményt, mert a büntetés kiszabása során az eljárás bírói inaktivitásában megmutatkozó elhúzódnása ellenére az első fokon kiszabott büntetés mértékét nem enyhítette. Erre tekintettel az indítványozó álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette az az eljárás észszerű időn belüli befejezéshez való jogát.

II.

- [9] Az Alaptörvény érintett rendelkezése:

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

III.

- [10] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz az érdemi elbírálás Abtv.-ben foglalt törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [11] 1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a határidőben benyújtott alkotmányjogi panasz a határozott kérelem törvényi feltételeinek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pont], továbbá az Abtv. 27. §-ában foglalt követelményeknek eleget tesz.
- [12] 2. Nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt követelményeknek az EJEE 6. cikk 1. pontjának a sérelmére történő hivatkozás, figyelemmel arra, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszban csupán a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata kérhető. A bírói döntések nemzetközi egyezménybe ütközésének vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikke és az Abtv. alapján nincs hatásköre [30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [125]].
- [13] 3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.
- [14] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság már előjáróban kiemeli, hogy következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [38]].
- [15] Az indítványozó álláspontja szerint ügyében a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog egyrészt azért sérült, mert olyan bíró járt el, aki az ügy elbírálásakor a nyilvánosan elérhető ügyelosztási rend alapján nem járhatott volna el, másrészt azért, mert a másodfokú eljárás inaktivitásában megmutatkozó elhúzódnása ellenére az első fokon kiszabott büntetés mértékét a másodfokú bíróság nem enyhítette.
- [16] Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az alkotmányjogi panasz a törvényes bíróhoz való jog és az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog állított sérelmével összefüggésben felveti a támadott bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [17] Az indítványt ezért – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján eljárva – érdemben vizsgálta.

IV.

- [18] Az indítvány nem megalapozott.
- [19] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként áttekintette a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog indítvánnyal érintett alkotmányos tartalmát.
- [20] 1.1. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában foglalta össze, amelyet utóbb több döntésében megerősített és továbbfejlesztett [lásd: 3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [23]].
- [21] Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában – kifejezetten az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontján és az Abtv. 27. §-án alapuló hatáskörével összefüggésben – megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát, és megállapította, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó – az Alkotmánybíróság által korábbi gyakorlatában kimunkált – alkotmányos követelmények nemcsak a szabályozási környezettel, hanem az egyedi bírói döntésekkel szemben is érvényesíthetők (Indokolás [27]).
- [22] 1.2. A tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes {6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]}.
- [23] Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata szerint egy eljárás tisztességességét mindig esetről esetre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembevételével. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes eljárás által megkövetelt konkrét ismérveket. Nevesíteni lehet ugyanakkor számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a tisztességes bírósági eljárás része a bírósághoz fordulás joga {3215/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [11]–[13]}, a tárgyalás igazságosságának biztosítása {36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [66]}, a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}, a törvény által létrehozott bíróság {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]–[34]} független és pártatlan eljárása {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]}, illetve a perek észszerű időn belül való befejezése {2/2017. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [51]–[52]} és az indokolt bírói döntéshez való jog {7/2013. III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a tisztességes eljárásnak része, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 116, 118; 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}.
- [24] 1.3. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye. A tisztességes eljáráshoz való jog egyes részjogosítványainak az érvényesülését, valamint azok Alaptörvénnyel való összhangját ugyanakkor az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében rögzített általános alapjogvédelmi teszt alkalmazásával vizsgálja {3031/2017. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [61]}. Emellett a főszabályként alkalmazandó alkotmányossági mérce mellett azonban egyes alapjogok esetében további kritériumok határozhatók meg, amelyek egyrészt ezt az általános mércét az illető jog tartalmához igazítva konkretizálják, másrészt, amelyek konkrét voltukban sokkal inkább állandó és saját tartalmi ismérvekkel határozzák meg az adott alapjog lényeges tartalmát a viszonyítással dolgozó általános szabály helyett [lásd: 3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [29]].
- [25] Ezekben az esetekben a tisztességes eljárásból fakadó egyes követelmények (részjogosítványok) keretén belül alakítandó ki olyan ismérvszisztem, amely annak tartalmát adja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy saját dogmatikája van annak, mi számít „bíróságnak” {3116/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [11]}, mikor „törvényes” {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]}, „független” és „pártatlan” {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]} az eljáró testület.

- [26] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában elsősorban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó a törvényes bíróhoz való jog sérelmét állította. Az Alkotmánybíróság ezért áttekintette a törvényes bíróhoz való jog alkotmányos tartalmát az ügyelosztási rend közzétételére vonatkozó törvényi szabályozással összefüggésben.
- [27] 2.1. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyét a törvény által felállított bíróság bírálja el. Az Alkotmánybíróság értelmezésében „[a] törvény által felállított bíróságra vonatkozó követelmény magában foglalja a törvényes bíróhoz való jogot, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bíróság járjon el. Ezt az alkotmányos elvet a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) az Alapelvek között úgy fogalmazza meg, hogy senki sem vonható el törvényes bírójától [8. § (1) bekezdése]. Ezen túlmenően a Bszi. ismeri a törvény által rendelt bíró fogalmát, aki pedig az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró [8. § (2) bekezdés]. Az ügyelosztási rendet az objektivitás és a személytelenség biztosítása, az önkényesség kizárása érdekében előző évben állapítja meg a bíróság elnöke, amely a tárgyévben kizárólag szolgálati érdekből vagy a bíróság működését érintő fontos okból módosítható [9. § (1) bekezdés].” {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]}
- [28] A Bszi. 8. §-a tehát a törvény alapelvei között rögzíti a törvényes bíróhoz való jogosultságot, és meghatározza a törvényes bíró fogalmát. A törvényes bíró az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró. A jogalkotó a Bszi. normaszöveg-javaslatához fűzött indokolásban kifejezetten hangsúlyozta, hogy „[e]zen alapelvi rendelkezésekhez való szoros kapcsolódása okán, illetve arra tekintettel, hogy ezen jog biztosításának egyik garanciája az ügyelosztási rend kialakítása, a törvény az Alapelvek között helyezi el az ügyelosztási rendre vonatkozó részletszabályokat.” A Bszi. 11. § (2) bekezdése garanciális szabályként előírja, hogy „[a]z ügyelosztási rendtől az eljárási törvényekben szabályozott esetekben, továbbá igazgatási úton a bíróság működését érintő fontos okból lehet eltérni”.
- [29] Az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlatának megfelelően – figyelemmel volt az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJB) gyakorlatában megjelenő azon lényeges szempontra, hogy az eljáró bíró kiválasztásának, illetve az ügyelosztási rend elveinek és egyéb törvényi szempontjainak mindig ellenőrizhetőnek kell lennie. Ellenkező esetben a szabályozás felvetheti, hogy a függetlenség és pártatlanság hiányának látogatást keltse, és hogy nem biztosítja azt az előreláthatóságot és bizonyosságot, amely ahhoz kell, hogy egy bíróság „törvény által felállított” bíróságnak minősüljön {EJB *Miracle Europe Kft. kontra Magyarország* (57774/13.), 2016. január 12., 63. bekezdés; lásd részletesen: 3001/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [50]–[54]}.
- [30] 2.2. Az indítványozó érvelése szerint a Gyulai Törvényszék 2019. október 1. napján módosított ügyelosztási rendjének mellékletei határozzák meg a törvényszéken eljáró bírók által intézett és tárgyalta ügycsoportokat. Az ügyelosztási rend mellékletében dr. Cs. M. É. a törvényszékre beosztott bírók által intézett elsőfokú ügyek tekintetében van feljogosítva a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények tárgyalására. Az ügyelosztási rend B.3. számú mellékletében a fellebbviteli ügyek elbírálására beosztott és kirendelt bírók között dr. Cs. M. É. nem szerepel.
- [31] Az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratok alapján megállapította, hogy a Gyulai Törvényszék honlapján a 2019. évre – az alkotmányjogi panasz benyújtásakor – elérhető ügyelosztási rend szerint a fellebbviteli ügyek elbírálására beosztott és kirendelt bírók között dr. Cs. M. É. nem szerepel.
- [32] Az Alkotmánybíróság az indítványban állított alapjogsérelem súlyára tekintettel, az Abtv. 57. § (2) bekezdése alapján megkereste az indítványi kérelemmel érintett bíróság vezetőjét.
- [33] A Gyulai Törvényszék elnöke az Alkotmánybíróság megkeresésére kifejtette, hogy a 14.Bf.21/2019. számú ügyben a másodfokú tanács elnökeként – a közzétett ügyelosztási rendnek megfelelően – eredetileg dr. A. É. járt. Az érdemi elbírálásban ugyanakkor azért nem ő vett részt, mert 2019. november 6-tól kezdődően táppénzes állományba került, majd pedig 2019. november 25-én a Budapest területén működő ítéletábra mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság az SZ29/2019/4. számú határozatával a bírói tisztségéből felfüggesztette, amelynek hatálya jelenleg is fennáll.
- [34] A törvényszék elnöke – utalva a Bszi. 11. § (2) bekezdésére – kifejtette, hogy a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás 119. § (1) bekezdése alapján „[a] közzétett ügyelosztási rendtől kizárólag az eljárási törvényekben szabályozott esetekben vagy a bíróság működését érintő fontos

okból lehet eltérni”. A konkrét esetben ilyen, a bíróság működését érintő fontos oknak minősült a tanács elnökének váratlan távolléte. Emellett a Be. 79. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján is soronkívüliség állt fenn, mert az ügyben a terhelt letartóztatásban volt, és az eljárásban tizennyolcadik életévét be nem töltött sértett vett részt. Ebből következően a terheltnek és a sértettnek az eljárás soron kívüli lefolytatásához fűződő érdeke megkövetelte az ügyelosztási rendtől való eltérést.

- [35] A törvényszék elnöke ezért az ügyet az ügyelosztási rend B.3. mellékletében meghatározottaktól eltérően dr. Cs.-M. É.-re osztotta át, követve ebben az ügyelosztási rend 3.7.1. pontjában írt eljárási rendet.
- [36] 2.3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy a Gyulai Törvényszék elnöke a közzétett ügyelosztási rendtől a bíróság működését érintő fontos okból – az ügyelosztási rendben meghatározott eljárási rendben – tért el. Erre tekintettel a másodfokú bíróság döntése nem sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó törvényes bíróhoz való jogot.
- [37] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog sérelmét is állította.
- [38] 3.1. Az Alkotmánybíróság a 2/2017. (II. 10.) AB határozatban foglalkozott részletesen az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog alkotmányos tartalmával. Ebben a határozatában az Alkotmánybíróság utalt arra, hogy az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog a tisztességes eljáráshoz való jog egyik részjogosítványa. Ennek következtében e részjogosítvány vizsgálatakor is alkalmazni kell azt az alkotmányos megközelítést, amely szerint egyszerre kell megítélni a bírósági eljárás egészét és egyes részelemeit annak érdekében, hogy az eljáró bíróságnak a vád észszerű határidőn belüli elbírálására irányuló törekvése megállapítható legyen. Amennyiben a vizsgált bírósági eljárás cselekményeiből, a per történetéből arra lehet következtetni, hogy a bíróság nem tartotta szem előtt az észszerű határidőn belüli elbírálás alaptörvényi követelményét, akkor az adott büntetőeljárás elhúzódása, az érintett bíróság tétlensége, az ún. inaktivitás következtében – az eljárás időtartamától függetlenül – megállapítható. Ennek alapján egy abszolút értelemben rövid időtartamú büntetőeljárás is lehet elhúzódó, ha a büntetőeljárás tényeiből nem állapítható meg az eljáró bíróságok azon erőfeszítése, amely arra irányul, hogy a vádról a tisztességes eljárás követelményrendszerének szem előtt tartása mellett mielőbb döntést hozzanak. A büntetőeljárás időtartama – a büntetőeljárásra vonatkozó törvény betartása esetén is – sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, ha abban az eljáró bíróságoknak felróható indokolatlan tétlenségi időszakok tapasztalhatók és a büntetőper kirívó hosszát az ügy bonyolultsága sem indokolja (Indokolás [82]).
- [39] 3.2. A fenti szempontok alapulvételével az Alkotmánybíróság a jelen ügyben az alábbiakra volt figyelemmel.
- [40] A másodfokú bíróság döntésében kifejezetten rögzítette: a másodfokú eljárás során nem vitásan megállapítható, hogy több, mint 6 hónap inaktív idő telt el. A bíróság ugyanakkor utalt arra is, hogy a bűncselekmény elkövetése és a jogerős elbírálás között eltelt idő nem tekinthető olyan hosszú időtartamnak, hogy ezen inaktív idő a kiszabott büntetés tartamának enyhítését indokolná. A másodfokú bíróság az iratok alapján megállapította, hogy a vádlottat 2017. szeptember 8. napján nyilvánították gyanúsítottá, mely később 2018. június 1. napján kelt határozat szerint a nyomozás megszüntetésével zárult. A vádlott folytatólagos kihallgatása 2017. november 9., illetőleg 2018. március 7. napján történt meg. A vádirat az elsőfokú bírósághoz 2018. június 11. napján érkezett, míg az elsőfokú ítélet kihirdetésére 2018. október hó 25. napján került sor. Az ügy jogerős befejezésének időpontjára (2019. december 6.) is figyelemmel, a bonyolultabb bizonyítás ellenére sem állapítható meg az eljárás elhúzódása, továbbá a másodfokú bíróság nem tudott feltárni olyan enyhítő körülményt, amely a büntetés tartamának lényeges enyhítését tette volna lehetővé.
- [41] A másodfokú bíróság kifejezetten utalt a 2/2017. (II. 10.) AB határozat indokolásában foglaltakra, és hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság által az irányadó középérték szerint alkalmazott fegyházbüntetés és a közügyektől tiltás joghátrány összhangban van a Btk. 79. §-ában megfogalmazott büntetési célokkal, és a Btk. 80. §-a szerinti büntetéskiszabási elvekkel, ezért a másodfokú bíróság a büntetés enyhítésére nem látott lehetőséget.
- [42] Az Alkotmánybíróság a jogerős ítélet hivatkozott indokai alapján kiemeli, hogy a másodfokú bíróság kifejezetten értékelte az eljárás elhúzódásának tényét. A 2/2017. (II. 10.) AB határozatban foglaltakra tekintettel pedig lényeges hangsúlyozni azt is, hogy „[a] büntetőeljárás elhúzódása [...] nem pusztán időmúlást vagy hosszú eljárást jelent, hanem felelősségi kérdés is. Egy hosszú ideig tartó eljárás is eleget tehet az észszerű határidő követelményének, míg egy abszolút tartamában rövidnek látszó eljárás ugyanakkor megsértheti az alaptörvényi

elvárás. Az eljárás elhúzódásának fogalma magában foglalja azt, hogy az eljáró bíróság a büntetőeljárás valamely szakaszában inaktivitást mutatott és a lefolytatott eljárás nem minden részletében tükrözi azt az erőfeszítést, amelyet a bíróság az észszerű határidőn belüli elbírálás érdekében kifejtett.” (Indokolás [87])

- [43] A jelen ügyben megállapítható, hogy a másodfokú eljárás során a bíróság működési körében felmerült ok (a tanács elnökének táppénzes állományba kerülése, majd a bírói tisztségétől való megfosztása) közrehatott a másodfokú eljárás elhúzódásában. A tanács elnökének személyében bekövetkezett változást (2019. november 6.) követően azonban a másodfokú bíróság az ügyészi és védői bizonyítási indítványokra tekintettel szükségessé vált bizonyítás felvételére 2019. november 22. napján zárt tárgyalást tartott, amely alapján 2019. november 22. napján tanácsulésen meghozta a 2019. december 6. napján kihirdetett végzését. A másodfokú bíróság eljáró tanácsa a meghozott döntésében az eljárás elhúzódásának tényét kifejezetten értékelte, és döntésében részletesen megindokolta, hogy miért nem látott lehetőséget a büntetési tétel csökkentésére.
- [44] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a másodfokú eljárásában nem tárható fel olyan téltlenségi időszak, amely az eljáró bíróságnak felróható. Az Alkotmánybíróság megkeresésére az bíróság elnöke is egyértelműen utalt arra, hogy éppen a terheltnek az észszerű határidőn belüli befejezéshez való joga tette szükségessé azt, hogy a közzétett ügyelosztási rendtől eltérően az ügy másik bíróra kerüljön átszignálásra.
- [45] 3.3. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az másodfokú bíróság döntése nem sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jogot. Az alkotmányjogi panaszt ezért ebben a részében is elutasította.

Budapest, 2021. július 6.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/598/2020.

